

Doniyor Kitobi — O‘n To‘qqizinchi Raqam

Doniyor kitobida “soat” so‘zining bashoratli ahamiyati

Jeff Pippenger

2023-12-14

Eski Ahdda faqat Doniyor kitobida uchraydigan “soat” so‘zi doimo qandaydir hukm bilan bog‘liqdir. Uchinchi bobda u, Shadrax, Meshax va Abednego orqali ifodalangan bayroq alomatiga urg‘u berilgan holda, yakshanba qonunini ifodalaydi.

To‘rtinchi bobda u birinchi farishtaning xabari ogohlantirishining 1798-yildagi yetib kelishini ifodalaydi. To‘rtinchi bobda ikkinchi marta qo‘llanganda, u 1844-yil 22-oktabrda tergov hukmining ochilishini ifodalagan. To‘rtinchi bobda “soat” so‘zining ikki qo‘llanilishi 1798-yildan 1844-yilgacha bo‘lgan birinchi va ikkinchi farishtalar xabarlarining tarixini ifodalaydi. O‘sha tarix Vahiy kitobining o‘ninchi bobidagi yetti momaqaldiroqning tarixidir. Yetti momaqaldiroq to‘rtinchi bobda “soat” so‘zining ikki marta qo‘llanishi orqali ifodalanadi va shuning uchun u, shuningdek, 1989-yildan yaqinlashib kelayotgan Yakshanba qonunigacha bo‘lgan uchinchi farishtaning tarixini ham ifodalaydi.

Beshinchi bobda “soat” so‘zi ham Yakshanba qonunini ifodalaydi, biroq u yerda urg‘u Muqaddas Kitob bashoratidagi oltinchi shohlik — Amerika Qo‘shma Shtatlarining nihoyasiga qaratilgan bo‘lib, bu holat Muqaddas Kitob bashoratidagi birinchi shohlik — Bobilning nihoyasi bilan timsollangan. Uchinchi bobda urg‘u o‘choq ichidagi alomatga qaratilgan edi, ammo beshinchi bobda urg‘u Belshazarning taqdiri va unga xos hukm ustidadir, garchi oxir-oqibat Doniyor hikoyaga kirib kelib, alomatni timsollasa ham.

Yakshanba qonuni chog‘ida Navuxodonosorning bag‘ishlashi va Belshazarning o‘limidagi “soat” namoyon etiladi. To‘rtinchi bobda hukmning ochilishi sifatida ifodalangan “soat” 1844-yil 22-oktabrda tergov hukmining ochilishini ko‘rsatadi, shuningdek, u Yakshanba qonuni chog‘ida ijro hukmining ochilishini ham ko‘rsatadi. 1844-yil 22-oktabrda samoviy ma‘badda hukm kitoblarining ochilishi bo‘ladimi, yoki najotni rad etganlar ustiga keltirilgan Xudoning hukmining boshlanishi bo‘ladimi, Yakshanba qonuni chog‘ida ijro hukmining boshida yaqinlashayotgan hukm haqidagi ogohlantirishning har ikkisi ham Doniyorning to‘rtinchi bobida “soat” so‘zining birinchi qo‘llanishi orqali ifodalanadi, va hukmning bu ikki turidan qaysi biri bo‘lmasin, uning haqiqiy boshlanishi to‘rtinchi bobda “soat” so‘zining ikkinchi marta qo‘llanishi orqali ifodalanadi.

Doniyor tomonidan qo‘llangan “soat” so‘zining grammatik atamasi shundan iboratki, u “polisemiya”dir. Polisemiya — turli ta’riflarga ega bo‘lgan, ammo ularning barchasi bir xil sarlavha ostida jamlanishi mumkin bo‘lgan so‘zdir. Doniyor “soat” so‘zini ishlatgan besh holatning barchasi hukmga ishora qiladi, biroq ularning har biri yo Xudoning qasoskor hukmining, ya’ni Uning ijro etuvchi hukmining, yoki Xudoning tergov qiluvchi hukmining turli jihatlarini yoritadi; bunda U kim najot topishi yoki topmasligini belgilamoqda. 1844-yil 22-oktabrda boshlangan tergov qiluvchi hukm bo‘ladimi yoki yaqinda keladigan yakshanba qonuni bilan

boshlanadigan ijro etuvchi hukm bo‘ladimi, har ikkala hukm ham o‘z tabiatiga ko‘ra bosqichma-bosqichdir. Xudoning qasoskor, ya‘ni ijro etuvchi hukmi yakshanba qonunida boshlanadi va izchil ravishda kuchayib borib, oxir-oqibat insoniyat sinov muddatining yopilishiga hamda so‘nggi yetti baloga yetib boradi.

Doniyor kitobining beshinchi bobida “soat” so‘zi Xudoning ijro etuvchi hukmini — Belshazarning o‘limi va u hukmronlik qilgan xalqning tugashi orqali ifodalangan hukmni — tasvirlash uchun qo‘llanadi.

O‘sha soatda odam qo‘lining barmoqlari paydo bo‘lib, shoh saroyining devoridagi suvoq ustiga, qandilning ro‘parasiga yozdi; va shoh yozayotgan qo‘lning qismini ko‘rdi. Doniyor 5:5.

Ijro etuvchi hukm Yakshanba qonuni paytida boshlanadi; bu, shuningdek, Navuxadnazar tomonidan oltin haykalning bag‘ishlanishi bilan ham tasvirlangan. Ammo o‘sha “soat” ko‘proq Yakshanba qonuni paytida yuzaga keltirilgan inqirozda Xudoning xalqining qutqarilishiga taalluqlidir. Tir fohishasining, shuningdek Amerika Qo‘shma Shtatlarining ijro etuvchi hukmi Yakshanba qonuni paytida boshlanadi; bu esa Doniyor kitobida hukmning ramzi bo‘lgan “soat”dir.

Va men osmondan yana bir ovozni eshitdim; u shunday der edi: “Ey Mening xalqim, uning gunohlariga sherik bo‘lib qolmasligingiz va uning balolaridan ulush olmasligingiz uchun undan chiqinglar. Chunki uning gunohlari osmongacha yetib bordi, va Xudo uning nohaqliklarini yodga oldi. U sizlarga qanday qaytargan bo‘lsa, sizlar ham unga shunday qaytaringlar; uning ishlariga ko‘ra unga ikki hissa qilib qaytaringlar: u to‘ldirgan kosada unga ikki hissa qilib to‘ldiringlar. U o‘zini qanchalik ulug‘lagan va aysh-ishratda yashagan bo‘lsa, unga shunchalik azob va motam beringlar; chunki u o‘z yuragida: ‘Men malika bo‘lib o‘tiribman, men beva emasman va hech qachon motam ko‘rmayman’, deydi. Shuning uchun uning balolari bir kunda keladi: o‘lim, motam va ocharchilik; va u butunlay olovda kuydiriladi. Chunki uni hukm qiluvchi Rabbiiy Xudo qudratlidir. Va yer yuzining podshohlari, u bilan zino qilgan va aysh-ishratda yashaganlar, uning kuyishidan chiqqan tutunni ko‘rganlarida, u uchun yig‘laydilar va unga aza tutadilar. Uning azobidan qo‘rqib, uzoqda turib, shunday deydilar: ‘Voy, voy, ey buyuk shahar Bobil, ey qudratli shahar! Chunki hukming bir soatda yetib keldi.’ Vahiy 18:4–10.”

Qo‘shma Shtatlardagi yakshanba qonuni — ijro hukmining boshlanishi bo‘lib, u ham bosqichma-bosqich davom etadi — hali ham Bobilda bo‘lgan Xudoning farzandlari bayroq orqali chaqirib chiqariladigan “soat”da boshlanadi. Aynan o‘sha “soat”da hukm “o‘sha buyuk shahar — Bobil” ustiga keladi. “Soat” so‘zi bilan ifodalangan uning hukmi, Xudoning boshqa suruvi Bobildan chaqirib chiqariladigan davrni qamrab oladi.

Va o‘sha kunda Yessayning ildizi bo‘lur, u xalqlar uchun bir bayroq bo‘lib turur; unga g‘ayriyahudiylar intilurlar; va uning oromgohi ulug‘vor bo‘lur. Va o‘sha kunda shunday bo‘lurki, Egamiz O‘z xalqining omon qolgan qoldig‘ini qaytarib olish uchun ikkinchi bor qo‘lini cho‘zar; ular Ossuriyadan, Misrdan, Patrosdan, Kushdan, Elamdan, Shinordan, Xamatdan va dengiz orollaridan qolgan bo‘lurlar. Va U xalqlar uchun bir bayroq ko‘tarur, Isroilning quvilganlarini yig‘ar va Yahudoning tarqalganlarini yerning to‘rt burchagidan jam qilur. Ishayo 11:10–12.

1844-yilda birinchi farishta harakati orqali Rabbiiy odamlarni Bobildan chaqirib chiqardi, va o'sha tarixning ikkinchi farishtasi oxirgi kunlarda, "Rabbiiy O'z xalqining qoldig'ini qayta tiklab olish uchun ikkinchi marta yana qo'l uzatadigan" paytda takrorlanishi kerak. U "yana" chaqirib chiqayotgan xalqning qoldig'i bayroq emas, chunki bayroq "Yessayning ildizi"dir; u "g'ayriyahudiylar izlaydigan" "bayroq" sifatida qad ko'taradi. Xudo ikkinchi marta xalqlarni Bobildan chaqirib chiqaradi.

U buni avvalo "Isroilning quvg'in qilinganlarini", ya'ni "Yahudoning tarqalib ketganlarini" yig'ish orqali amalga oshiradi; ular "yerning to'rt burchagidan" keladilar va Vahiy kitobining o'n birinchi bobidagi ko'chada uch yarim kun o'lik holda yotishning oxirida, Hizqiyoning o'lik va quruq suyaklar vodiysi orqali o'tadigan o'sha paytda, bir joyga to'planadilar.

"Qudratli shahar" bo'lgan "Bobil" ustidan ijro etiluvchi hukm boshlanadigan "soat" Vahiyning o'n birinchi bobidagi "buyuk zilzila"ning ayni o'sha "soat"idir. Xudoning ijro etiluvchi hukmi o'sha "soat"da boshlanadi, chunki Vahiy kitobining o'n birinchi bobida zilzilaning "soat"ida o'ldirilgan yetti ming kishi bor. O'sha yetti ming kishi odatdagidan "yetti baravar" qizdirilgan o'choqqa Shadrax, Meshax va Abednegoni tashlar ekan, halok bo'lgan Navuxadnazarning "eng qudratli odamlari" bilan ifodalangan edi. Fransuz inqilobida "yetti ming" Fransiyaning qirollik tabaqasini, ya'ni uning qudratli kishilarini ifodalagan. Beshinchi bobda nafaqat Belshazar o'ldirilgan, balki uning lashkari ham yo'q qilingan edi. Yakshanba qonunining "soat"i Xudoning xalqi o'choqqa tashlanishi bilan ifodalangan quvg'inni boshlaydi, ammo u, shuningdek, buyuk shahar Bobil ustidan Xudoning ijro etiluvchi hukmi boshlanishini ham belgilaydi.

Bu, shuningdek, Vahiy kitobining o'n birinchi bobidagi buyuk zilzilaning "soati"dir; o'sha paytda tubsiz chuqurlikdan chiqqan maxluq tomonidan ko'chada o'ldirilgan, ilgari o'lik bo'lgan suyaklar bir bayroq-alomat sifatida osmonga ko'tariladi. Shuningdek, aynan o'sha "soat"da uchinchi Vay, ya'ni yettinchi karnay ham yangraydi. Yettinchi karnay — uchinchi Vaydir, va o'sha yakuniy Vay karnayining maqsadi nafaqat yakshanba ibodatini majburan joriy etuvchilar ustiga hukm keltirish, balki xalqlarni ham g'azablantirishdir. Uchinchi Vay, yettinchi karnay va xalqlarning g'azablantirilishi — bularning barchasi Islomning bashoratli rolga taalluqli ramzlardir, va ularning barchasi buyuk zilzilaning "soati" ichiga joylashtirilgan.

Va ular osmondan ularga shunday degan baland ovozni eshitdilar: "Bu yerga ko'tarilinglar". Va ular bulut ichida osmonga ko'tarildilar; dushmanlari esa ularni ko'rdilar. Va ayni o'sha soatda qattiq zilzila yuz berdi, shaharning o'ndan bir qismi qulab tushdi, va zilzilada yetti ming kishi halok bo'ldi; qolganlari esa dahshatga tushib, osmon Xudosiga ulug'vorlik berdilar. Ikkinchi voy o'tib ketdi; mana, uchinchi voy tez kelmoqda. Va yettinchi farishta karnay chaldi; va osmonda baland ovozlari bo'lib, shunday dedilar: "Bu dunyoning shohliklari Rabbimizning va Uning Masihining shohliklari bo'ldi, va U abadulabad hukmronlik qiladi". Va Xudoning oldida taxtlarida o'tirgan yigirma to'rt oqsoqol yuztuban yiqilib, Xudoga sajda qildilar, shunday deb: "Senga shukr aytamiz, ey Qodir Tangri Egamiz, bor bo'lgan, bo'lgan va kelajak Zot, chunki Sen O'zingga buyuk qudratingni olding va hukmronlik qilding. Va xalqlar g'azablendi, ammo Sening g'azabing keldi, va o'liklarning hukm qilinadigan vaqti yetdi, shuningdek qullaring bo'lgan payg'ambarlarga, azizlarga va ismingdan qo'rqadigan kichigu

ulug'larga mukofot beradigan, hamda yerni halok qiluvchilarni halok qiladigan vaqt yetdi".
Vahiy 11:12–18.

Hizqiyolning quruq suyaklari "bulut ichida osmonga" ko'tariladi; va ularning "dushmanlari" Navuxadnazar musiqasi chalina boshlagan, Tir fohishasi kuylay boshlagan va murtad Isroil raqsga tusha boshlagan "soatda" "ularni" ko'radilar. Murtad Isroil soxta payg'ambari ifodalaydi, shoh Navuxadnazar ajdahodir, Tir fohishasi esa mahluqdir. Raqs Ilyos haqidagi hikoyada Baal payg'ambarlari va ashera butzorining payg'ambarlari orqali tasvirlangan. U, shuningdek, Hirodiyaning qizi Salomaning raqsi orqali ham tasvirlangan. Baal — soxta erkak xudo, Ashtorot esa ayol ma'buda bo'lgan butzor payg'ambarlaridir. Ular birgalikda jamoat (ayol) va davlat (erkak)ning birikmasini ifodalaydilar. Ular birgalikda Amerika Qo'shma Shtatlarining soxta payg'ambarini ifodalaydilar. Salome soxta payg'ambar Rimning qizi ekanini, uning surati esa Amerika Qo'shma Shtatlarida jamoat va davlatning birikmasi ekanini ko'rsatadi.

Shuning uchun o'sha vaqtda ayrim Xaldeylar yaqin kelib, yahudiylarni aybladilar. Ular so'z olib shoh Navuxadnazzarga dedilar: "Ey shoh, abad yashagin. Sen, ey shoh, shunday farmon chiqargansanki, karnay, nay, arfa, sambuka, zabur, dulcimer va har turli musiqa ovozi eshitgan har bir kishi yiqilib, oltin haykalga sajda qilsin; kim yiqilib sajda qilmasa, alangali olovli pechning o'rtasiga tashlansin. Sen Bobil viloyatining ishlarini boshqarishga tayinlagan ayrim yahudiylar bor: Shadrax, Meshax va Abednego; bu kishilar, ey shoh, seni mensimadilar: ular sening xudolaringa xizmat qilmaydilar va sen tiklagan oltin haykalga sajda qilmaydilar." Doniyor 3:8–12.

O'sha "soat"da Shadrax, Meshax va Abednegoning dushmanlari ularning yirtqichning tamg'asini qabul qilishdan bosh tortganini ko'rdilar va shundan so'ng belgilangan hukmni ijro etishni so'rab shohga iltimos qildilar. O'sha "soat"da yer yirtqichiga (zilzilaga) qarshi turadigan silkinish bo'lgan yakshanba qonuni bilan Navuxadnazorning g'azabi va qahr-u furyosi namoyon bo'ladi.

So'ng Navuxadnazar g'azab va qattiq qahr ichida Shadrax, Meshax va Abednegoni olib kelishni buyurdi. Shunda bu kishilarni shoh huzuriga olib kelishdi. Doniyor 3:13.

Xudoning ikki guvohiga (Shadrax, Meshax va Abednego) qarshi amalga oshiriladigan quvg'in, ular sajda qilishdan bosh tortganlarida, yoki Vahiy kitobining o'n birinchi bobida aytilganidek — oyoqlari ustida turganlarida amalga oshiriladi.

Uch yarim kundan so'ng, Xudodan kelgan hayot Ruhi ularning ichiga kirdi, va ular oyoqqa turdilar; ularni ko'rganlarning ustiga esa buyuk qo'rquv tushdi. Va ular osmondan o'zlariga shunday degan baland bir ovozni eshitdilar: Bu yerga ko'tarilinglar. Va ular bulut ichida osmonga ko'tarildilar; dushmanlari esa ularni ko'rib turdilar. Vahiy 11:11, 12.

Ta'zim qilishdan bosh tortib, ular Hizqiyolning qudratli lashkari singari oyoqlarida turadilar. Ular AQShda cherkov va davlat ittifoqining shakllanishiga qarshi guvohlik beruvchi muhrlash xabarini qabul qilib, so'ngra uni e'lon qilganlarida turadilar; bu xabar yaqin orada keladigan Yakshanba qonuni haqida ogohlantiradi hamda Xudoning qasoskor hukmi uchinchi Voyning Islom orqali amalga oshirilish arafasida ekanini ko'rsatadi. Yarim Tun Faryodi xabari ikkinchi bobda Doniyorga ochib berilgan "sir" bilan ifodalanadi, va Xudoning oxirgi kunlardagi xalqi o'sha

“haqiqat”da qat’iy qaror topganida, yaqinlashib kelayotgan zilzila ularni silkita olmaydi va silkitmaydi.

“Battle Creekdagi ish ham xuddi shu tartibdadir. Sanatoriyadagi rahbarlar imonsizlar bilan aralashib ketganlar, ularni o‘z kengashlariga u yoq-bu yoqdan qabul qilganlar, ammo bu xuddi ko‘zlari yumuq holda ishga kirishishga o‘xshaydi. Ular har qanday paytda ustimizga yopirilishi mumkin bo‘lgan narsani ko‘ra olish uchun farosatga ega emaslar. Umidsizlik, urush va qon to‘kish ruhi bor, va bu ruh zamonning mutlaq oxirigacha kuchayib boradi. Xudoning xalqi peshonalarida muhrlangachiq — bu ko‘rinadigan biror muhr yoki belgi emas, balki haqiqatda ham aqliy, ham ruhiy jihatdan shunday mustahkam qaror topishki, ular endi qimirlatib bo‘lmaydigan bo‘lsinlar — Xudoning xalqi muhrlanib, silkinish uchun tayyor bo‘lishi bilanoq, u keladi. Darhaqiqat, u allaqachon boshlangan. Xudoning hukmlari hozir yurt uzra turibdi, toki bizga ogohlantirish bersin, shunda biz nima kelayotganini bilaylik.” Manuscript Releases, 10-jild, 252.

Muhrlash avvaliga insonlar ko‘ra olmaydigan, ammo keyinchalik hamma tomonidan ko‘rinadigan bir belgini anglatadi. Xudoning xalqi Doniyor kitobining ikkinchi bobida vahiy qilingan “sir” orqali ifodalangan Yarim tun faryodining xabarini qabul qilganlarida, ular hayvonning tamg‘asiga olib boradigan hayvon suratining “sir”ini qabul qilgan bo‘ladilar; u esa Islom orqali amalga oshiriladigan Xudoning hukmini keltiradi. Bu “umidsizlik, urush va qon to‘kish ruhi” kuchayib borayotgan bir paytda sodir bo‘ladi. O‘sha vaqt hozirning o‘zidir. Bu Adventizm rahbarlari Laodikiya ko‘rligi sababli ko‘ra olmaydigan paytda yuz beradi. Yarim tun faryodida yakun topadigan muhrlash jarayoni davomida muhr dono bokiralarning peshonalariga bosiladi, ammo u ko‘rinmaydi. Shadrax, Meshax va Abednego Nebukadnetsar bilan bo‘lgan muloqotlari orqali tasvirlanganidek, haqiqatda sobit qolganlarni ifodalaydi.

Nabuxadnazar ularga murojaat qilib dedi: “Ey Shadrax, Meshax va Abednego, rostdan ham mening xudolarimga xizmat qilmaysizlarmi va men o‘rnatgan oltin butga sajda qilmaysizlarmi? Endi agar karnay, nay, chang, sambuka, zabur, dulcimer va har xil musiqa sadolarini eshitgan vaqtingizda yiqilib, men yasagan butga sajda qilishga tayyor bo‘lsangiz, yaxshi; ammo agar sajda qilmasangiz, o‘sha zahoti alangali olovli pechning ichiga tashlanasizlar; va qaysi xudo sizlarni mening qo‘limdan qutqara olar ekan?” Shadrax, Meshax va Abednego podshohga javob berib dedilar: “Ey Nabuxadnazar, bu ish xususida senga javob qaytarishga ehtiyojimiz yo‘q. Agar shunday bo‘lsa, biz xizmat qilayotgan Xudoyimiz bizni alangali olovli pechdan qutqarishga qodirdir, va ey podshoh, U bizni sening qo‘lingdan ham qutqaradi. Ammo bunday bo‘lmagan taqdirda ham, ey podshoh, senga ma‘lum bo‘lsinki, biz sening xudolaringga xizmat qilmaymiz va sen o‘rnatgan oltin butga sajda qilmaymiz.” Doniyor 3:14–18.

Shundan keyin o‘sha uch munosib ko‘rinadigan Xudoning muhrini namoyon qiladilar. Faqat avval ichlarida ko‘rinmaydigan muhrga ega bo‘lganlargina, u ko‘rinishi zarur bo‘lgan zamonda Xudoning muhrini namoyon etishda ishtirok etadilar.

Shunda Nabuxadnazar g‘azabga to‘lib ketdi va uning chehrasi Shadrax, Meshax va Abednegoga qarshi o‘zgardi; shuning uchun u gapirib, pechni odatdagidan yetti hissa ortiq

qizdirishni buyurdi. So‘ng u o‘z lashkaridagi eng qudratli yigitlarga Shadrax, Meshax va Abednegoni bog‘lab, yonib turgan olovli pechga tashlashni amr qildi. Shunda bu kishilar ustki kiyimlari, ishtonlari, salla va boshqa kiyimlari bilan bog‘lanib, yonib turgan olovli pechning ichiga tashlandilar. Podshohning buyrug‘i shoshilinch bo‘lgani va pech nihoyatda qizdirilgani bois, Shadrax, Meshax va Abednegoni ko‘tarib borgan kishilarni olov alangasi o‘ldirdi. Shadrax, Meshax va Abednego bo‘lgan bu uch kishi esa bog‘langan holda yonib turgan olovli pechning ichiga yiqildilar. Shunda podshoh Navuxadnazar hayratga tushdi, shoshilib o‘rnidan turdi va maslahatchilariga gapirib dedi: “Biz olovning ichiga bog‘langan holda uch kishini tashlamaganmidik?” Ular podshohga javoban dedilar: “To‘g‘ri, ey podshoh.” U javob berib dedi: “Mana, men to‘rt kishini bo‘shatilgan holda olovning ichida yurayotganini ko‘ryapman, ularga hech zarar yetmagan; to‘rtinchisining ko‘rinishi esa Xudoning O‘g‘liga o‘xshaydi.” Doniyor 3:19–25.

So‘ng, Shadrax, Meshax va Abednego orqali ifodalangan ikki guvoh bayroq singari yuksaltiriladi, va shundan keyin muhr ko‘rinadi.

“Muqaddas Ruhning ishi dunyoni gunoh, solihlik va hukm to‘g‘risida ishonitirishdir. Dunyo faqat haqiqatga ishonadiganlarning haqiqat orqali muqaddas qilinganini, yuksak va muqaddas tamoyillar asosida ish tutayotganini, Xudoning amrlarini bajaradiganlar bilan ularni oyoq osti qiladiganlar o‘rtasidagi ajratuvchi chiziqni yuksak, ulug‘vor ma’noda namoyon etayotganini ko‘rish orqali ogohlantirilishi mumkin. Ruhning muqaddas qilishi Xudoning muhriga ega bo‘lganlar bilan soxta dam olish kunini tutadiganlar o‘rtasidagi farqni ayon qiladi. Sinov kelganda, mahluqning tamg‘asi nima ekani ravshan ko‘rsatiladi. Bu — yakshanbani tutishdir. Haqiqatni eshitganidan keyin ham bu kunni muqaddas deb bilishda davom etadiganlar zamonlar va qonunlarni o‘zgartirishni o‘ylagan gunoh odamining belgisini ko‘taradilar. Bible Training School, December 1, 1903.”

Yakshanba qonuni joriy etilganda, Amerika Qo‘shma Shtatlari o‘zining bashoratdagi vazifasini amalga oshirish uchun Birlashgan Millatlar Tashkilotiga yuzlanadi. U, Salomaning raqsi bilan ifodalanganidek, o‘zi ko‘rsatadigan mo‘jizalar orqali dunyoni aldaydi. U o‘zining aldov raqsini ijro etar ekan, Tir fohishasi o‘z qo‘shiqlarini kuylaydi, va Navuxadnazarining orkestri musiqani chaladi. Amerika Qo‘shma Shtatlari dunyoni bu qo‘shiqni qabul qilishga va surat oldida sajda qilishga majburlashda boshchilik qiladi.

Va men yerdan chiqayotgan boshqa bir hayvonni ko‘rdim; uning qo‘zichoqnikiga o‘xshash ikki shoxi bor edi, va u ajdaho kabi so‘zlar edi. U o‘zidan oldingi birinchi hayvonning butun hokimiyatini uning huzurida amalga oshirar va yer yuzini hamda unda yashovchilarni o‘limli yarasi tuzalgan birinchi hayvonga sajda qildirar edi. U buyuk mo‘jizalar ko‘rsatadi, hatto insonlar ko‘z o‘ngida osmondan yerga olov tushiradi. Va hayvon huzurida ko‘rsatishga qudrati bo‘lgan o‘sha mo‘jizalar orqali yer yuzida yashovchilarni aldaydi; yer yuzida yashovchilarga, qilichdan yara yegan, ammo tirik qolgan hayvon uchun bir timsol yasashlari kerakligini aytadi. Unga hayvon timsoliga jon ato etish qudrati berilgan edi, toki hayvon timsoli ham so‘zlasin va hayvon timsoliga sajda qilmaydiganlarning barchasi o‘ldirilsin. U barchani — kichik va ulug‘ni, boy va kambag‘alni, ozod va qulni — o‘ng qo‘liga yoki peshonasiga bir tamg‘a olishga majbur qiladi. Va shunday qiladiki, hayvonning tamg‘asiga, yoki uning nomiga, yoki

uning nomining soniga ega bo'lgan kishidan boshqa hech kim oldi-sotdi qila olmaydi. Mana, hikmat shundadir. Aql-idrokka ega bo'lgan kishi hayvonning sonini hisoblasin; chunki bu insonning sonidir; va uning soni Olti yuz oltmish oltidir. Vahiy 13:11–18.

So'nggi kunlarda Misr dunyoni (o'sha paytda Birlashgan Millatlar Tashkiloti tomonidan boshqariladigan dunyoni) ifodalaydi, biroq yordam so'rab Misrga yuz tutadiganlarga (Qo'shma Shtatlarga) qarshi bir "Voy" (Islomning ramzi) e'lon qilingan. Uch nafar sodiq kishi o'choqqa tashlanib, dunyo uchun bayroq-belgi bo'lganda, o'choq aslida Navuxadnazarning o'chog'i emas.

Yordam uchun Misrga tushadiganlarning holiga voy! Ular otlarga tayanadilar, jang aravalariga ishonadilar, chunki ular ko'pdir; suvoriylarga ishonadilar, chunki ular juda qudratlidir; ammo Isroilning Muqaddas Zotiga qaramaydilar va Egamizni izlamaydilar! Holbuki, U ham donodir, balo keltiradi va O'z so'zlarini qaytarib olmaydi; balki yovuzlik qiluvchilarning xonadoniga va nohaqlik qiluvchilarga yordam beruvchilarning yordamiga qarshi turadi. Endi misrliklar Xudo emas, odamdirlar; ularning otlari esa ruh emas, tanadir. Egamiz O'z qo'lini uzatganida, yordam beruvchi ham qoqiladi, yordam oluvchi ham yiqiladi, va ularning hammasi birgalikda halok bo'ladi. Chunki Egamiz menga shunday dedi: O'lja ustida o'kirayotgan sher va yosh sherga qarshi ko'plab cho'ponlar chaqirilganda, u ularning ovozidan qo'rqmaydi va ularning shovqinidan o'zini past tutmaydi; xuddi shunday Lashkarlar Egasi bo'lgan Egamiz Sion tog'i va uning tepaligi uchun jang qilmoq uchun tushib keladi. Uchar qushlar kabi, Lashkarlar Egasi bo'lgan Egamiz Quddusni himoya qiladi; himoya qilib, uni qutqaradi; ustidan o'tib, uni asraydi. Isroil o'g'illari chuqur isyon qilgan Zotga qaytinglar. Chunki o'sha kunda har kim o'z qo'llaringiz sizlarga gunoh uchun yasagan kumush butlarini va oltin butlarini uloqtirib tashlaydi. Shunda Ossuriya qudratli odamning qilichi bilan emas, oddiy odamning qilichi bilan emas, yiqiladi; qilich uni yutib yuboradi; u esa qilichdan qochadi, uning yigitlari esa mag'lub bo'ladilar. U qo'rqqanidan o'z qal'asiga qochib o'tadi, amirlari esa bayroqdan dahshatga tushadilar, deydi Egamiz, Uning olovi Siondadir va Uning tandiri Quddusdadir. Ishayo 31:1–9.

Quddus butun dunyo nigoh tikadigan tandirdir, va ular uning ichida to'rt kishining yurib borayotganini ko'radilar.

Shunda Navuxadnazar yonib turgan qizdirilgan o'choqning og'ziga yaqin kelib, gapirib dedi: "Ey Shadrax, Meshax va Abednego, Taoloyi Xudoning qullari, chiqinglar va bu yoqqa kelinglar". Shunda Shadrax, Meshax va Abednego olovning o'rtasidan chiqib keldilar. So'ng amirlar, hokimlar, lashkarboshilar va podshohning maslahatchilari bir joyga yig'ilib, bu kishilarni ko'rdilar: olov ularning badanlari ustidan hech qanday qudratga ega bo'lmagan edi; boshlaridagi bir tol soch ham kuymagan, kiyimlari ham o'zgarmagan, ularga olovning hidi ham urmagan edi. Shunda Navuxadnazar gapirib dedi: "Shadrax, Meshax va Abednegoning Xudosi muborak bo'lsin! U O'z farishtasini yuborib, O'ziga ishongan qullarini qutqardi; ular podshohning amrini o'zgartirib, o'z tanalarini topshirdilar, toki o'z Xudosidan boshqa hech qanday xudoga xizmat qilmasinlar va sajda qilmasinlar". Doniyor 3:26–28.

So'ngra Navuxodonosor yana bir farmon chiqardi. Bu farmon oxirgi kunlardagi yakuniy farmonni ramziy tarzda ifodalaydi. U o'lim farmonini chiqaradi; osmon Xudosini ulug'lashga bo'lgan ojizona urinishida bu, aslida, dunyo oxiridagi o'lim farmonining bashoratli ramzidir.

Navuxodonosor, dunyo oxiridagi bir podshohni ifodalagan holda, Rim fohishasi bilan zino qiladigan ajdahoning o'nta podshohining ramzidir. Bashoratli manzaradagi navbatdagi farmon o'lim farmonidir, va Navuxodonosor o'z davri uchun bir e'lon berayotgan bo'lsa-da, u aslida oxirgi kunlardagi uch karra ittifoqning so'nggi farmonini ifodalayapti. Bu farmon sinov muddati tugaganidan keyin kuchga kiritiladigan, ammo Xudoning xalqiga qarshi hech qachon ijro etilmaydigan o'lim farmonidir.

Shuning uchun men farmon chiqaraman: Shadrax, Meshax va Abednego Xudosiga qarshi noma'qul biror narsa gapiradigan har qanday xalq, millat va til egalari bo'lak-bo'lak qilinsin, ularning uylari go'ngxona qilib tashlansin; chunki bu tarzda qutqara oladigan boshqa hech bir xudo yo'qdir. So'ng shoh Shadrax, Meshax va Abednegoni Bobil viloyatida yuksaltirdi. Doniyor 3:29, 30.

Endi biz Doniyor kitobining dastlabki uch bobidan to'rtinchi va beshinchi boblarni ko'rib chiqishni boshlashimiz uchun yetarli qismini bayonga kiritdik; bu boblar "takrorlash va kengaytirish" degan bashoratli tamoyil bilan boshqariladi. Doniyorning to'rtinchi bobi 1798-yilni va yer hayvonining boshlanishini ko'rsatadi, Doniyorning beshinchi bobi esa yakshanba qonunini hamda yer hayvonining ajdah kabi so'zlaydigan davridagi nihoyasini ko'rsatadi. Uch farishtaning xabarlari tuzilmasi ustiga qurish uchun bu ikki bob dastlabki uch bob bilan "satr ustiga satr" tarzida birlashtirilishi lozim. Shu sababli, biz avvalo "satr ustiga satr" tamoyilini diqqat bilan ta'riflaymiz.

Biz keyingi maqolada davom etamiz.

"Belshazzarga Xudoning irodasini bilish va uni bajarish uchun ko'plab imkoniyatlar berilgan edi. U bobosi Navuxadnazar insonlar jamiyatidan quvg'in qilinganini ko'rgan edi. U mag'rur hukmdor faxrlangan aql-idrokni uni bergan Zot tortib olganini ko'rgan edi. U shohning o'z saltanatidan haydalib, dala hayvonlariga hamroh qilinganini ko'rgan edi. Ammo Belshazzarning ko'ngilxushlikka va o'zini ulug'lashga bo'lgan muhabbati u hech qachon unutmasligi lozim bo'lgan saboqlarni o'chirib yubordi; va u Navuxadnazarning boshiga ayon hukmlarni keltirgan gunohlarga o'xshash gunohlarni sodir etdi. Unga marhamat bilan berilgan imkoniyatlarni behuda sovurdi, haqiqat bilan tanishib olish uchun qo'li yetadigan imkoniyatlardan foydalanishni e'tiborsiz qoldirdi. 'Najot topishim uchun nima qilishim kerak?' — buyuk, ammo nodon shoh beparvolik bilan chetlab o'tgan savol shu edi." Bible Echo, April 25, 1898.